

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Samhällskunskap 1b

Tema: Monarki och republik

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll

Denna lektion syftar till att utforska och analysera begreppen monarki och republik, samt deras funktioner och skillnader. Lektionen tar även upp olika styrelseskick och deras påverkan på medborgarnas rättigheter och skyldigheter, vilket är centrala aspekter inom samhällskunskap.

Kunskapskrav

Eleven kan förklara och ge exempel på vad begreppen monarki och republik innebär och kan redogöra för hur dessa statsskick fungerar i praktiken. Dessutom kan eleven diskutera hur dessa olika statsformer påverkar individers och grupper livsvillkor och rättigheter.

Lärarledda instruktioner

Introduktion till monarki och republik (10 min)

- Presentera skillnaderna mellan monarki och republik.
- Diskutera hur de olika systemen påverkar medborgarnas liv.
- Ge exempel på länder som tillämpar dessa system.
- Fråga eleverna om deras förkunskaper om begreppen.
- Uppmana till att fundera över styrkor och svagheter i båda systemen.

Gruppdiskussion om styrkor och svagheter (15 min)

- Dela in klassen i smågrupper.
- Diskutera fördelar och nackdelar med monarki och republik.
- Skriv ner argument på papper för att kunna dela senare.
- Utse en talare i varje grupp som ska återge diskussionen.

- Tidsbegränsa varje gruppdiskussion så alla hinner.

Presentation av diskussionsresultat (15 min)

- Låt varje grupp presentera sina argument.
- Ställ frågor till grupperna för att fördjupa diskussionen.
- Jämför olika grupper och identifiera likheter och skillnader i argument.

Sammanfattning och reflektion (10 min)

- Sammanfatta de viktigaste punkterna från diskussionerna om monarki och republik.
- Reflektera över hur styrelseskicken påverkar samhällen.
- Diskutera eventuella framtida trender inom styrelseskicken.
- Fråga eleverna om deras egna åsikter kring vilket styre de föredrar och varför.

Diskussionsfrågor

- A. I vilken utsträckning tror du att en kung eller drottning kan påverka det politiska läget i ett monarkiskt system? Diskutera med dina medstudenter.
- B. Tänk på de olika typerna av republik. Vilka skillnader ser ni i maktindelning och medborgarnas inflytande i exempelvis en presidentstruktur kontra en parlamentarisk struktur?
- C. Om ni fick välja, vilket styrelseskick skulle ni föredra att leva under och varför? Reflektera över hur det skulle påverka ert dagliga liv.

Aktivitet

Eleverna delas in i par och får i uppdrag att välja antingen monarki eller republik och förbereda en kort presentation (ca 3 minuter) där de försvarar varför deras valda styrelseskick är det bästa utifrån teorier om demokrati och medborgerliga rättigheter. De ska faktabaserat argumentera för sina ståndpunkter och kan använda sig av internet för att söka efter relevanta exempel och nyheter som stödjer deras argumentation. Presentationerna genomförs efter gruppdiskussionerna.

Exit-ticket

- Vilka är de främsta skillnaderna mellan monarki och republik?
- Nämn ett exempel på ett land som har en monarki och ett som har en republik.
- Vad innebär det att vara medborgare i en republik?
- Vilka för- och nackdelar ser du med styrelseskicket i ditt eget land?

- Hur tror du att världen skulle se ut om alla länder var republiker?

Hemuppgift

Som hemuppgift ska eleverna skriva en uppsats (2-3 sidor) där de argumenterar för eller emot antingen monarki eller republik som det bästa styrelseskicket för att främja demokrati och medborgarnas rättigheter. De ska använda sig av litteratur om ämnet samt egna erfarenheter och åsikter.

Citat

“Demokrati är den värsta formen av regering, med undantag för alla andra former som har prövats.” – Winston Churchill (1947). Detta citat reflekterar över de utmaningar som associeras med olika styrelseskick, och knyter an till lektionens tema genom att uppmuntra eleverna att tänka kritiskt om fördelar och nackdelar med monarki och republik.

Nästa lektion

Förslag på tema för nästa lektion: “Politiska ideologier”. Syftet med den föreslagna lektionen är att eleverna ska förstå grundläggande politiska ideologier och deras inverkan på samhällsstrukturer och individer.

Tags: [Lektion](#)